

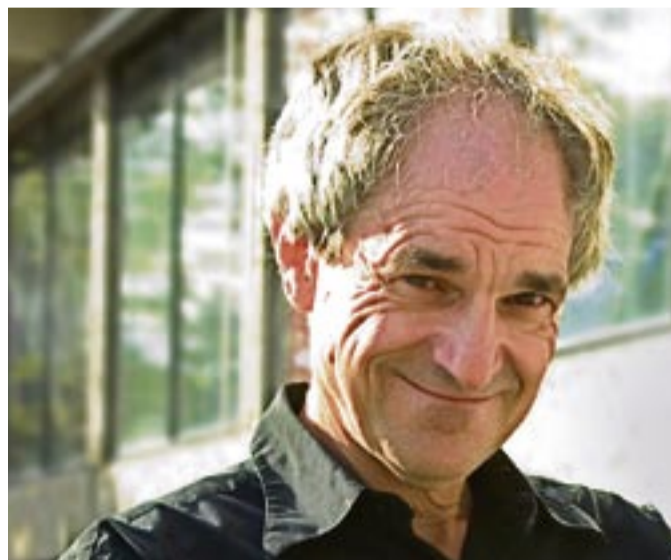
ad valvas 07 SOCIETAL IMPACT AWARD 2008

Een award voor wetenschap met maatschappelijke impact: zou de uitvinder van de atoombom daar ook voor in aanmerking komen? Rondetafeldiscussie over het nut van een prijs voor nuttig onderzoek. P 4-5

Eric Koomen (thema: het ruimtegebruik in Nederland), Amika Singh (overgewicht) en Martijn de Koning (islam & identiteit) dingen met hun proefschriften mee naar de Societal Impact Award Junior. P 8-9

Zonder hun vasthoudende bemoeienis zou de maatschappij er echt anders uitzien. Over de impact van senior genomineerden Chris Meijer, Hans van den Heuvel en Martijn Katan. P 7, 10 en 11

INGEZONDEN MEDEDELINGEN

Dies Natalis 2008

Crisis op financiële markten

Maandag 20 oktober om 14.45 uur, Aula, hoofgebouw.

- Sprekers o.a. Lex Bouter, rector magnificus en André Lucas, hoogleraar financiële markten en instellingen
- Uitreiking Societal Impact Awards
- Uitreiking eredoctoraat aan drs. G. Zalm
- Borrel in de foyer

Alle medewerkers en studenten zijn van harte welkom! www.vu.nl/dies2008

Stilstaan bij wat u beweegt?

**Week voor Loopbaan en Ontwikkeling
18 t/m 20 november**

Aanmelden kan nog tot 20 oktober!
Zie www.intranet.vu.nl/loopbaancentrum

PAUZE

**De volgende
Ad Valvas
verschijnt op
30 oktober 2008**

'Liquiditeit VU gegarandeerd'

Ook de VU merkt de gevolgen van de kredietcrisis. Treasury manager Ko Krommenhoek maakt zich zorgen om een obligatie Kaupthing Bank die in juni 2009 afloopt. "Omdat deze bank zwaar onder druk staat, moeten we wellicht een deel afschrijven." Het gaat om zes procent van de uitstaande liquiditeit [het deel van het liquide vermogen dat niet nodig is voor de directe bedrijfsvoering, red.]. Collegelid Kees Rutten heeft alle vertrouwen het geld terug te zien. "De liquiditeit is absoluut niet in het geding, de VU valt zeker niet om", zegt ook Krommenhoek. Kaupthing, de grootste bank van IJsland, werd vorige week onder overheidscuratele geplaatst. Kaupthing kreeg liquiditeitsproblemen doordat veel spaarders hun geld weghaalden. (FB)

Duurzaam bouwen

"We hebben de intentie de duurzaamste universiteit van Nederland te worden", zei hoofd dienst Huisvesting Ton Steentjes donderdag 9 oktober op het symposium 'Bouwen aan een duurzame VU'. De nieuwe campus moet in principe CO₂-neutraal worden. Steentjes zei ook dat de oude gebouwen gesloopt zullen worden. Wat natuurlijk de vraag opriep of dat wel een duurzame oplossing is. Nic Frederiks van het gemeentelijke Zuidasbureau suggereerde voorzichtig dat het hoofdgebouw wellicht tot architectonisch monument wordt verklaard en dat zoeken naar een herbestemming dan noodzakelijk is. Verschillende deskundigen stelden dat deze mooie intentie nog geen garantie vormt voor de realisatie ervan. (DdH)

Stijger in ranglijst

De VU is gestegen naar de 155ste plaats op de wereldranglijst van topuniversiteiten. De universiteit steeg hiermee 28 plaatsen sinds 2006 in deze lijst van de Times Higher Education QS World University Rankings die vorige week werd gepubliceerd. Vorig jaar stond de VU door een slechte telling van publicaties en citaties op de 304de plaats. De Universiteit van Amsterdam is de best scorende Nederlandse universiteit. (FB)

Zalm eredoctor

Tijdens de dies op maandag 20 oktober krijgt oud-minister Gerrit Zalm een eredoctoraat uitgereikt. Zalm studeerde in 1975 af aan de VU en was van 1990 tot 1994 bijzonder hoogleraar. De dies staat in het teken van het zestigjarig bestaan van de faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde. Hoogleraar financiële markten André Lucas houdt een lezing. Ook worden de Societal Impact Awards uitgereikt aan wetenschappers die maatschappelijk zeer relevant onderzoek hebben verricht. (DdH) Meer over de awards op pag. 4 t/m 11

Verongelukt

Studente beleid, organisatie & communicatie Renate van der Pauw (23) is vorige week donderdag bij een auto-ongeluk in Zuid-Afrika om het leven gekomen. Bij het ongeluk overleed ook een twintigjarige student uit Raalte. Het busje waarin zij zaten sloeg over de kop toen het moest uitwijken voor overstekend wild. De studente liep stage in Kaapstad. (FB)

Inspraak AUC

De studentenraad van de VU is het niet eens met de kritiek die hun collega's van de UvA vorige week in Ad Valvas spuiden. De UvA-studenten vinden dat er te weinig medezeggenschap komt voor studenten bij het nieuwe Amsterdam University College (AUC). De VU-studentenraad (usr) zou niet genoeg nagedacht hebben over de plannen. De huidige usr-voorzitter Edwin van Sas wijst erop dat de vorige studentenraad zich een jaar lang intensief met het AUC heeft bezighouden en dat ook die raad met de plannen heeft ingestemd. Van Sas: "Er komt wel degelijk medezeggenschap van studenten bij het AUC. Met die vorm van inspraak kunnen wij leven, hoewel het natuurlijk altijd beter kan." (DdH)

Jubileumvoorstelling de Griffioen

Bloemen Mozes hield wel van een feestje

Toen theaterdirecteur Ad de Ruyter bij toeval de memoires van de joodse bloemenkoopman Adolph Stein (bijnaam Bloemen Mozes) bij een tante op zolder vond, zag hij daar niet meteen een theateervoorstelling in. "Ik had meteen door dat het een heel interessant verhaal was, maar het was ook tamelijk chaotisch en vol details." Met een ingenieus script werden al die verhaallijnen teruggebracht tot de kern: een verhaal over een charmante sjacheraar die in het Amsterdam van voor de oorlog zijn geld verdiende met allerlei handeltjes, een man die van feesten en vrouwen hield, en uiteindelijk in Auschwitz overleed. **Bloemen Mozes is de jubileumvoorstelling**

waarmee de Griffioen haar tienjarig bestaan viert. Jan van Eijndthoven, bekend van theatergroep De Appel, speelt Stein. Katharina Justic (*Onderweg naar morgen*) speelt de vrouwelijke hoofdrol. De rest van de acteurs zijn studenten en oud-studenten die eerder bij de Griffioen op de planken hebben gestaan. "Het is fantastisch om te zien hoe zij worden opgetild door het spel van die professionele acteurs", vertelt De Ruyter. De Ruyter is vooral onder de indruk van de muziek- en dansscènes. (WV)

Bloemen Mozes, Griffioen, 24-10 tot 1-11. Dinsdag 28-10 medewerkersvoorstelling.

Site toegankelijker

Tweederde van de gebruikers vindt de vernieuwde VU-website overzichtelijker en frisser geworden. De site heeft sinds de zomer een moderne vormgeving en een verbeterde navigatie. Ook is veel aandacht geschonken aan toegankelijkheid. Via een online evaluatie hebben 166 bezoekers de nieuwe site beoordeeld. Ruim zeventig procent oordeelde positief. De gezochte informatie wordt beter en sneller gevonden. Ook de sites van Sociale Wetenschappen, Rechtsgeleerdheid, Letteren en Aard- en Levenswetenschappen zijn volgens dit model vernieuwd. De overige facultaire sites volgen later. (DdH)

Excellente studenten

De Universiteit van Amsterdam ontmoedigt excellerende studenten door ze meer te laten betalen als ze extra vakken volgen. Dat zegt Karsten Meijer, voorzitter van de centrale studentenraad van die universiteit. De SP heeft inmiddels Kamervragen gesteld. De UvA stelt echter dat de kosten van extra vakken en honoursprogramma's hoe dan ook betaald moeten worden. "Onze mogelijkheden zijn beperkt, want de rijksbijdrage per student loopt terug." (HOP)

Programma's voor ontwikkelingslanden

De Nuffic, een organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs, heeft van minister Bert Koenders twee onderwijsprogramma's in ontwikkelingslanden in beheer gekregen. Daar is 300 miljoen euro mee gemoeid. Het gaat om het Netherlands Fellowships Programme (NFP), waaruit beurzen worden bekostigd en het Netherlands Initiative for Capacity Building in Higher Education (Niche), dat bedoeld is om onderwijsinstellingen te versterken. (PB)

Buitenlandse promovendi

Nederland heeft helemaal geen buitenlandse promovendi nodig. Dat suggereert Gertjan Tommel van het Promovendi Netwerk Nederland. Hij zet grote vraagtekens bij de plannen van hoogleraar Robbert Dijkgraaf en het Innovatieplatform om jaarlijks duizend buitenlandse promovendi naar Nederland te halen. Het platform is volgens Tommel niet eens nieuwsgierig naar de redenen waarom veel promovendi halverwege afhaken en waarom zoveel buitenlanders na hun promotie weer naar hun eigen land terugkeren. Ook vraagt Tommel zich af of Nederland niet zelf al veel 'toppers' in huis heeft. (HOP)

Niet meer in postvakjes

Met ingang van dit nummer krijgen medewerkers Ad Valvas niet meer in hun postvakje, maar ze kunnen hem weer gewoon uit de bakken pakken. Reden voor verspreiding in de postvakjes per september was de opname van een personeelspagina. Maar wat blijkt? Veel medewerkers pakken de krant óók nog eens uit de bakken. Om te zorgen dat er voldoende kranten voor de studenten overblijven, zou de oplage met enige duizenden omhoog moeten. Een onvoorziene, en uit milieuoogpunt ongewenste, oplagestijging. (MS)

DE KWESTIE De kredietcrisis DE DESKUNDIGE Harmen Verbruggen, decaan van de economische faculteit

PETER BREEDVELD

Veel commentatoren zijn het erover eens: de kredietcrisis is het failliet van het neoliberalisme, het vrije marktdenken. Econoom Harmen Verbruggen laakt dit misplaatste triumfalisme.

Hoezo is de kredietcrisis niet het einde van de vrije markt?

"Het is pijnlijk, maar zo'n crisis hoort bij het vrije marktsysteem. Uiteindelijk werkt ze corrigerend en dus heilzaam. Je hebt nou eenmaal te maken met conjuncturen, groei, nieuwe technologieën en ontwikkelingen waardoor op den duur onevenwichtigheden ontstaan. Een crisis is nodig om dat te herstellen."

Maar die crisis moet op haar beurt weer worden beteugeld door de overheid. Niks vrije markt dus, maar een gereguleerde economie.

"Een overheid is altijd nodig om de vrije markt goed te laten functioneren. Er moeten spelregels zijn, het eigendomsrecht moet worden vastgelegd, contracten, rechtszekerheid; anders krijg je roofkapitalisme. De overheid dient ook bepaalde diensten voor haar rekening te nemen die je niet aan de vrije markt kunt overlaten: veiligheid, een schoon milieu. De overheid moet ook de zwakkere partijen in bescherming nemen. Maar dat betekent niet dat je dan maar het hele vrije marktsysteem moet afschrijven."

"Kijk, in de jaren tachtig is er een groot-scheepse deregulering in gang gezet met de Amerikaanse president Reagan en de Britse premier Thatcher. Staatsbedrijven werden geprivatiseerd, net als de arbeidsmarkt. Die deregulering is inmiddels doorgeschoten, bijvoorbeeld in de financiële sector, daar zijn nieuwe regels nodig."

Is er wel verschil tussen wat u zegt en wat de critici van het neoliberalisme zeggen? U pleit allebei voor overheidsingrijpen.

"Die opvatting is heel mainstream onder economen, hoor. De VVD denkt er ook zo over. Critici van het neoliberalisme maken er een karikatuur van, die doen net of het liberalisme inhoudt dat iedereen zijn gang maar kan gaan. Maar de crisis is niet de schuld van het vrije marktdenken, de overheid heeft onvoldoende toezicht gehouden op bepaalde nieuwe ontwikkelingen en de financiële sector heeft zich onverantwoordelijk gedragen."

Welke ontwikkelingen?

"Bepaalde nieuwe marktinstrumenten om kredietrisico's af te dekken. Vroeger moest een hypotheekbank bijvoorbeeld spaargeld hebben om hypotheek te kunnen doorverkopen, dat hoeft nu niet meer. Op zeker moment is er zo vaak doorverkocht dat het onduidelijk is geworden waardoor een hypotheek is gedekt. Daar is dus toezicht nodig."

Op internet zag ik een pleidooi voor een terugkeer naar de goudstandaard.

"Onzinnig. Dan verbind je je valuta dus aan iets dat zelf ook aan waardeschommelingen onderhevig is. Dat maakt de economie star en zoiets doe je alleen in geval van een noodsituatie, zoals in IJsland dat zijn munt nu aan de euro heeft gekoppeld."

Ter gelegenheid van de zestigste verjaardag van de faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde is er op dinsdag 21 oktober een symposium over onder meer de regulering van de financiële sector. Sprekers zijn onder anderen Gerrit Zalm, Wouter Bos, Rick van der Ploeg, Sweder van Wijnbergen en Coen Teulings. Aanvang: 13 uur. Locatie: de aula van het hoofdgebouw.

Reageren? Mail naar redactie@advalvas.vu.nl.

TANGELDER IN VN-FINALE

Oud-VU-studente cultuur, organisatie & management Jessica Tangelder (25) is doorgedrongen tot de finale voor jongeren-vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties. Ze won de voorronde met 63 procent van de stemmen. In de finale op 24 oktober moet ze het opnemen tegen twee andere kandidaten. (DdH) Meer info op www.jessicanaardevn.nl en www.advalvas.vu.nl

>Post

Reageren op artikelen in Ad Valvas of uw mening geven over actuele zaken? Uw bijdragen (max. 300 woorden) zijn welkom op: redactie@advalvas.vu.nl.

Researchmaster

In het nieuwsbericht 'Researchmasters scoren' [Ad Valvas 06] lees ik dat de researchmaster van Sociale Wetenschappen in de Elsevier Keuzegids een 8,4 gemiddeld scoort. Ik ben student van deze opleiding, en kan me totaal niet voorstellen dat mijn collega-studenten de opleiding zo zouden beoordelen. Het vorige studiejaar werd gekenmerkt door allerlei problemen, voornamelijk van organisatorische aard. Dit heeft bij heel veel studenten tot grote ontevredenheid en demotivatie geleid. Hoewel de faculteit nu aan verbeteringen werkt, zijn de problemen nog lang niet opgelost. Nog steeds zijn veel studenten ontevreden, en worden gewekte verwachtingen absoluut niet waargemaakt. Ik heb geen idee hoeveel studenten de Elsevier heeft ondervraagd, maar het was in ieder geval geen representatief aantal. De researchmaster van FSW is maar erg klein: alle studenten ondervragen zou geen probleem zijn. Ik weet zeker dat het cijfer dan niet hoger dan een 6 zou uitvallen! Ik durf zelfs te stellen dat een bezoekje van de visitatiecommissie de faculteit een groot probleem zou opleveren...

Emmie van Oirschot, tweedeaars social research

Catering (1)

Gelukkig, de nieuwe cateraar is niet helemaal waardeloos, dacht ik toen ik afgelopen donderdag bekertjes met EKO-melk aantrof naast de bekertjes gewone melk. Bij de kassa bleek dit bekertje 95 cent te kosten, tegenover 50 cent voor gewone melk. Het werd me toen een beetje duidelijker vanuit welke waarden Eurest opereert.

Michel Klein, afd. Kunstmatige Intelligente, FEW

Catering (2)

Na me enkele weken te hebben verbaasd, wil ik nu toch graag mijn klachten kwijt. Als deeltijdstudent eet ik elke week één keer in het restaurant. Vorig jaar was dat over het algemeen prima, nu is het een grote ergernis. Er is minder keus. De prijzen zijn hoger. Het eten is lau, slordig in de bakken gemikt, de helft ligt ernaast. Ik mis de sympathiek geprijste weekmenu's. Gisteren heb ik vijftien minuten op een scholletje moeten wachten: inmiddels waren de groenten natuurlijk ook koud. Er was maar één medewerker in de keuken (tussen 17.30 en 18 uur); hij rende wel, maar het was niet te doen in spijstijd. En als je dan eindelijk met een bordje lauw eten bij de kassa komt, dan sta je nog eens tien minuten in de rij, want daar ligt het tempo uiterst laag (op de helft van vorig jaar); relaxte, maar zeer trage kassamedewerkers. Het is me dit jaar dus nog niet gelukt om een warme maaltijd te gebruiken... Is er nog een weg terug???

Theodora Feenstra, deeltijdstudent

Stukje natuur (2)

De brief van Chris Slootweg ['Laatste stukje natuur', Ad Valvas 06] is me uit het hart gegrepen. Het is ontzettend jammer dat de heemtuin moet wijken voor semi-permanente noodgebouwen. Het wemelt op dat terreintje van de rode-lijstsoorten: rietorchis, soldaatje, hondskruid, walstro-bremraap, klimopbremraap (enige groeiplaats in Nederland buiten Zuid-Limburg, voor zover ik weet), prachtschubwortel, muskuskruid, koningsvaren, zandwolfsmelk, gagel, stengellose sleutelbloem, kievitsbloem, en nog zo wat van dergelijke bijzonderheden. In gewoon bijzonder, de voorloper van VU Magazine, heb ik in mei 2007 daarover nog een lofzang geschreven. Tot een paar jaar geleden groeide er ook nog moeraswesp orchis, maar die heeft het loodje gelegd bij de verbreding van het fietspad. En inderdaad, zoals Chris aangeeft: dit jaar een ijsvogel, vorig jaar een sperwer, het kan niet op.

Ik heb dus geïnformeerd bij een natuurorganisatie hoe de bescherming van rode-lijstsoorten in de wet geregeld is. Maar het college kan gerust zijn. Het tuintje blijkt niet langs die weg te redden van de ondergang. De vegetatie is weliswaar niet aangeplant, maar omdat de grond destijds van elders is aangevoerd geldt het gebiedje volgens mijn zegslieden waarschijnlijk niet als natuurlijke groeiplaats. Einde van dit paradijsje dus. Maar ik zou het wel sympathiek vinden als de heemtuinliefhebbers op de VU exact te horen zouden krijgen wanneer de bouwwerkzaamheden beginnen. Dan kunnen we misschien nog wat bremraapjes of een orchis redden voor ze definitief worden ondergespit, voor in onze eigen tuin.

Marco Last, beleidsmedewerker onderzoek & promovendicoördinator bij Letteren

Special: Societal Impact Award 2008

Een prijsuitreiking is feestelijk, maar kan ook pijnlijke vragen oproepen. Want als de winnaar de beste is, zijn de anderen dan niet goed genoeg? En wie niet eens genomineerd was, voldoet kennelijk al helemaal niet aan de criteria?

Neem de Societal Impact Award, de VU-prijs voor onderzoek met een duidelijke maatschappelijke impact. Twee prijzen (voor een junior en een senior onderzoeker), met zes genomineerden. Dan rijst de vraag of het werk van niet-genomineerde wetenschappers soms niet maatschappelijk relevant is.

Bovendien geef je met zo'n award een signaal af: wij belonen bruikbaar onderzoek. Met als consequentie dat mensen zich zorgen gaan maken: is onderzoek dat op afzienbare termijn geen aantoonbaar nut heeft, de VU minder waard? Wat is er over van de intrinsieke

waarde van nieuwe kennis?

Dát de VU maatschappelijk relevant onderzoek stimuleert, zal niemand verbazen. In de missie verwijst de universiteit niet voor niets naar haar maatschappelijk engagement, dat wortelt in haar christelijke grondslag. Tegelijkertijd is er op dit moment (bijna) geen universiteit die maatschappelijke betrokkenheid of bijdragen aan een betere samenleving níet in de missie en kernwaarden heeft staan... Waarom komt de VU dus juist in deze tijd met zo'n Societal Impact Award? Wordt met 'maatschappelijk relevant' niet stiekem 'economisch rendabel' bedoeld? Het zijn vragen die ook over tafel gaan in de Ad Valvas-rondetafel discussie tussen rector Lex Bouter, wetenschapsfilosoof Hans Radder en oudheidkundige Bert van der Spek. Onderwerp: wat is het

nut van een prijs voor nuttig onderzoek? Een discussie met open einde over de atoombom, belangenverstrengeling en de studie van het spijkerschrift. Maar hoe je ook over zo'n prijs denkt, de Societal Impact Award 2008 brengt wel prachtige onderzoekers en onderzoeken voor het voetlicht. Prachtig genoeg om er een Ad Valvas-special aan te wijden. Op 20 oktober, de dies natalis (de 128ste verjaardag van de VU), zal blijken welke wetenschappers het prijzengeld mogen opstrijken. Onze voorspelling: de jury zal zeggen dat het een lastige keuze was...

Marieke Schilp

Rondetafel discussie: pag. 4-5

De junior genomineerden: pag. 8-9

De senior genomineerden: pag. 7, 10, 11

Norah van Leest werkt bij integratieproject Vooruit

Politiciologiestudente Norah van Leest (20) woont gratis in Osdorp in ruil voor vrijwilligerswerk.

TEKST: FLOOR BAL

FOTO: COMVU/YVONNE COMPIER

Je doet mee aan het project Vooruit, wat houdt dat in?

"Het is een integratieproject in Amsterdam-West. Studenten doen tien uur vrijwilligerswerk in hun eigen buurt, in ruil voor een gratis woning. Die deel je met één andere student. Je betaalt wel gas, water en licht. Die uren zijn verspreid over de week. Ik geef computerles aan mannen, Nederlands aan moeders en begeleid portiekportiers. Dat zijn kinderen die helpen hun eigen buurt schoon te houden. Met zo'n prikstok op pad vinden ze geweldig."

Hoe ben je terechtgekomen in het project?

"Ik kom uit Zeeland, dus toen ik vorig jaar ging studeren, moest ik echt een kamer in Amsterdam hebben. Alle eerstejaars kregen een brief over dit project van de faculteit Sociale Wetenschappen. Mijn vader las die brief en vond het echt iets voor mij. Hij zei dat hij me gewoon in zou schrijven."

Lekker, zo'n vader die je post leest.

"Hij had wel gelijk. Ik ben geïnteresseerd in andere culturen en ik ga graag met andere mensen om. Bovendien: als je politicologie gaat studeren, is het goed om niet alles over de maatschappij uit de boekjes te halen."

En als je een andere kamer krijgt, ben je weg.

"Zelfs als ik een kamer in het centrum krijg aangeboden, dan doe ik het niet. Ik hoefde er ook geen seconde over na te denken om nog een jaar langer te blijven. Van de mensen uit onze groep die weg zijn gegaan, kwam dat meestal doordat ze afstudeerden. Iedereen is enthousiast. Ik geniet ervan dat ik de mensen in mijn wijk ken. Ik kom niet op de fiets vanuit Oud-Zuid om les te geven. Wanneer ik zo naar huis ga, kom ik op straat allemaal kinderen tegen die 'hey juffrouw' naar mij roepen."

Wat vind je er zo leuk aan?

"Het is mooi om een band met die kinderen te hebben en om iets voor ze te doen. Vorig jaar gaf ik huiswerkbegeleiding aan een meisje dat vertelde dat ze waarschijnlijk naar het vmbo zou gaan. Dat was volgens haar de school waar Marokkanen heen gaan, ze had geen andere

voorbeelden. Ik vertelde haar dat er veel allochtone meisjes op de VU zitten en dat zij dat ook kon. Nu zit ze op het gymnasium en gaat het hartstikke goed."

Zijn er nog nadelen aan het wonen in Osdorp? Durf je nog op het balkon in je bikini?

"Ik houd me nergens in, maar ik zou niet topless op het balkon gaan zitten. Ik woon naast strengreligieuze mensen die daar moeite mee hebben, daar heb ik respect voor. Maar zolang iedereen het prima vindt dat ik in een zomerjurk over straat ga, heb ik nergens problemen mee. Ik krijg ook veel commentaar van mensen die vinden dat ik 's nachts niet naar alleen naar huis kan. Dat doe ik ook gewoon. Die hangjon-

geren doen niets, die staan daar alleen maar. En de meesten weten ook wie ik ben en wat het project is."

Zijn er ook nadelen?

"Van andere studenten hoor ik dat ze die tien uur vrijwilligerswerk moeilijk kunnen plannen. Bij mij gaat die combinatie met mijn studie prima; ik kan mijn eigen rooster indelen. En wanneer ik een tentamen heb, kan ik altijd met iemand rullen. Wanneer ik dit niet zou doen, moest ik een baantje erbij hebben om mijn kamer te betalen. Volgens mij verdien je met tien uur werken per week niet voldoende voor de huur."

Reageren? Mail naar redactie@advalvas.vu.nl.

'Het is mooi om een band met die kinderen te hebben'

Het nut van een prijs voor nuttig onderzoek

Is onderzoek naar leven op Mars maatschappelijk relevanter dan onderzoek naar het leven in het oude Rome? Zou de uitvinder van de atombom de Societal Impact Award kunnen krijgen? Een discussie over het nut en de beperkingen van deze prijs met rector Lex Bouter, wetenschapsfilosoof Hans Radder en hoogleraar oudheidkunde Bert van der Spek.

TEKST: WELMOED VISSER
EN PETER BREEDVELD
FOTO'S: COMVU/YVONNE COMPIER

Bert van der Spek: "Als president Bush een jaar geschiedenis aan de VU had gestudeerd, had hij veel fouten in Irak kunnen voorkomen: hij had geweten dat Irak een seculiere staat was waar Al Kaïda geen voet aan de grond had en dat het als je een land veroverd niet zo handig is om de elite naar huis te sturen, het leger te ontbinden en geen respect te tonen voor de lokale godsdiensten. De geschiedenis zit vol voorbeelden waar we iets van kunnen leren, maar het vak wordt door de financiers van onderzoek als nauwelijks relevant gezien."

Hans Radder: "Criteria voor relevant onderzoek moeten algemene belangen weerspiegelen. Nu beperken ze zich vaak tot het economisch nut."

Lex Bouter: "Dat willen we nadrukkelijk niet met de Societal Impact Award. Het gaat ook om culturele en maatschappelijke waarde. Onderzoek op het gebied van de oudheid kan wel degelijk maatschappelijk relevant zijn, als het bijvoorbeeld inzicht geeft in politieke problemen waar we vandaag de dag mee te maken hebben. En maatschappelijk relevant onderzoek hoeft ook niet voor iedereen relevant te zijn. De uitvinding van een medicijn voor mensen met een ernstige, maar zeldzame ziekte, heeft een grote relevantie, ook al is dat maar voor een kleine groep. Maatschappelijk relevant is dus niet hetzelfde als economisch rendabel."

Van der Spek: "Toch loopt de VU vooraan waar het gaat om het economisch denken over onderwijs en onderzoek. Het hele nieuwe financieringsstelsel is erop gebaseerd. In plaats van dat het bestuur naar Den Haag gaat en zegt: 'dit is geen goede basis om een universiteit te financieren', loopt ze voor de troepen uit. Is Engels vijftien keer zo belangrijk als Duits omdat het vijftien keer zo veel studenten trekt? Dat is onzin natuurlijk, maar zo werkt het nieuwe financieringsstelsel wel."

Bouter: "Dat is gechargeerd. Voor een opleiding met meer studenten zijn gewoon meer docenten nodig. Maar het is waar dat de financiering van de alfawetenschappen achterblijft. Dat is een landelijk probleem. Ook andere universiteiten hebben daar last van."

Radder: "Universitair onderzoek wordt groten-deels met belastinggeld gefinancierd. Daarom ben je als wetenschapper verantwoordelijk verschuldigd aan de maatschappij. In die zin zou je

Leven op Mars

Radder: "Universitair onderzoek wordt groten-deels met belastinggeld gefinancierd. Daarom ben je als wetenschapper verantwoordelijk verschuldigd aan de maatschappij. In die zin zou je

Wie is wie?

LEX BOUTER (1956) is sinds 2006 rector van de VU en juryvoorzitter van de Societal Impact Award. Hij is hoogleraar epidemiologie en stond van 1992 tot 2006 aan het hoofd van het EMGO-instituut (voor preventie en behandeling in de eerstelijnsgezondheidszorg) aan de VU.

HANS RADDER (1949) is hoogleraar filosofie van wetenschap en techniek aan de VU. Een van zijn onderzoeksprojecten gaat over de rol van commercie in de wetenschap. Radder besprak dit thema ook in zijn oratie *Wetenschap als koopwaar* in 2003.

BERT VAN DER SPEK (1949) is hoogleraar oude geschiedenis aan de VU. Hij leidt een NWO-project over marktwerking in Babylonië tussen 485 en 61 v. Chr. Vorige maand schreef hij een opiniestuk in *Ad Valvas*, waarin hij protesteerde tegen het nieuwe financieringsmodel van de universiteit.

kunnen zeggen dat onderzoek altijd maatschappelijk relevant zou moeten zijn. De vraag is alleen wat je daaronder verstaat."

Van der Spek: "Vergelijk de onderzoeksvraag naar de levensverwachting in het Romeinse Rijk eens met de vraag: is er leven op Mars? Beide vragen hebben weinig relevantie voor de huidige maatschappij, hoewel je van de geschiedenis nog iets zou kunnen leren. Zo had Rome in de oudheid al een miljoen inwoners. Daar speelden urbanisatieproblemen die we vandaag ook in onze grote steden zien. In elk geval weten we zeker dat er sprake was van leven. De kans dat er op Mars leven is, is verwaarloosbaar. Toch worden er voor het Marsonderzoek vele miljarden onderzoeksgeld uitgetrokken, terwijl de oudheidkunde het met veel minder geld moet doen."

Bouter: "Een onderzoek naar sociale verbanden in het Rome van de oudheid kan grote relevantie hebben voor de huidige maatschappij. Als er een proefschrift over zo'n onderwerp bij de jury voor de Societal Impact Award terecht zou komen, zouden we het zeker serieus in overweging nemen. Wel moet de onderzoeker in staat zijn om de relatie te leggen naar de huidige maatschappij."

HANS RADDER

'Ook de VU benadert wetenschap steeds meer op een economische manier'

Van der Spek: "Ik had een studente die een masterscriptie heeft geschreven over Macedonië in Egypte en West-Azië na Alexander de Grote. Nu promoveert ze aan de Erasmus Universiteit op een onderzoek naar de integratie van Marokkanen in Rotterdam en Antwerpen. De problemen zijn vergelijkbaar."

Belangenverstrengeling

Radder: "Maatschappelijke relevantie is trouwens niet hetzelfde als maatschappelijke impact. Er zijn onderzoeken die maatschappelijk zeer relevant zijn zonder dat ze een grote impact hebben, en andersom."

Bouter: "Het gaat ons bij die prijs wel duidelijk om de impact: de potentiële invloed op de kwa-

LEX BOUTER

'Het onderzoek hoeft niet voor iedereen relevant te zijn'

liteit van het bestaan. Of er ook daadwerkelijk iets verbeterd, hangt ook af van factoren buiten de wetenschap."

Radder: "De uitvinding van de atombom heeft een enorme impact gehad, maar die komt, neem ik aan, niet in aanmerking. Morele aanvaardbaarheid speelt een rol."

Bouter: "Uiteraard. We bedoelen natuurlijk een positieve bijdrage aan de kwaliteit van het bestaan."

Radder: "Een ander probleem met vermaatschappelijke wetenschap is dat je belangenverstrengeling kunt krijgen. Zeker als het zich verenigt in één persoon. Neem het voorbeeld van de hoogleraar in Wageningen die in zijn oratie vertelde hoe gezond melk is, terwijl hij ook in dienst was bij Campina. Al baseert die man zich op zuiver wetenschappelijke argumenten, hij heeft de schijn tegen. Ook aan de VU heb je hoogleraren met een functie in het bedrijfsleven enast en dat is een constructie die bij andere beroepen, zoals journalisten, rechters of politici, als zeer onwenselijk wordt gezien."

Bouter: "Dat is wel heel streng. Er is ook een andere kant: het heeft grote voordelen als een wetenschapper in de maatschappij staat, voor het onderzoek en bijvoorbeeld voor stages voor studenten. Met iedereen die hoogleraar wordt, heb ik als rector een gesprek. Als die persoon nevenfuncties heeft, wijs ik hem of haar altijd op het gevaar van belangenverstrengeling."

Peter Breedveld: "Aan de VU zit een bijzonder

Wat is de Societal Impact Award?

De Societal Impact Award wordt uitgereikt door de VU bij de diesviering op 20 oktober. Er is een juniorprijs voor een promovendus die vorig jaar een proefschrift heeft geschreven dat potentieel een grote maatschappelijke impact heeft. Daarnaast is er een seniorprijs voor een wetenschapper die al jaren onderzoek doet met een grote maatschappelijke impact. De winnaars krijgen elk vijftienduizend euro. Het is de tweede keer dat de Societal Impact Award wordt uitgereikt. Vorig jaar was er één prijs, die werd gewonnen door de ontwikkelingseconoom Wendy Janssens voor haar promotieonderzoek naar de positie van vrouwen in ruraal India. Dit jaar zijn er zes genomineerden: drie junioren en drie senioren. Rector Lex Bouter nam het initiatief voor de Societal Impact Award. Binnen het EMGO-instituut waar hij jarenlang directeur van was, bestaat een dergelijke prijs al langer.

hoogleraar pensioenrecht die ook directeur is van Aegon. Hij stelde laatst dat Nederlanders te weinig aanvullende maatregelen nemen voor hun pensioen."

Radder: "Dat is precies wat ik bedoel."

Bouter: "Je moet zo'n uitspraak op zijn wetenschappelijke merites beoordelen. Categorieerige diskwalificatie omdat iemand op hetzelfde gebied ook een andere functie vervult, gaat me veel te ver."

Slechte artikelen

Radder: "Het meten van wetenschappelijke prestaties is de afgelopen jaren een hele industrie geworden, met citatiescores, publicatietoelistingen en puntensystemen voor publicaties. Er zitten nogal wat haken en ogen aan dat systeem. Het zou niet goed zijn als we binnenkort ook de maatschappelijke relevantie van onderzoek gaan kwantificeren. De beperkingen zijn enorm."

Bouter: "En toch zijn we het binnen de jury tot nu toe altijd unaniem eens over wie de Societal Impact Award moeten winnen. Het interessante is dat de verschillende juryleden met heel verschillende argumenten komen, maar dat we uiteindelijk bij dezelfde onderzoeken uitkomen. Blijkbaar zit er een zekere kwaliteit in die onderzoeken waar we het over eens zijn, ook al is het moeilijk meetbaar."

Van der Spek: "Nederlandstalige publicaties spelen een rol bij die maatschappelijke verantwoording. Ik ben ervoor dat je een groot publiek uitlegt waar je mee bezig bent, maar binnen de wetenschap tellen alleen de Engelstalige artikelen in internationaal gerenommeerde tijdschriften. En om subsidie binnen te krijgen, is het helemaal niet slim om veel moeite te steken in Nederlandstalige artikelen."

Radder: "Ook daarin zie je dat wetenschap steeds meer op een economische manier wordt benaderd. Ook aan de VU: in woorden wordt het

BERT VAN DER SPEK

'Je moet eigenlijk proberen slechte artikelen gepubliceerd te krijgen in toptijdschriften'

belang van Nederlandstalige publicaties erkend, maar in daden stuurt de VU precies in tegengestelde richting."

Van der Spek: "Je moet eigenlijk proberen slechte artikelen gepubliceerd te krijgen in toptijdschriften. Dat is de manier om reacties uit te lokken en dus veel geciteerd te worden. Ik heb ook weinig op met peer reviewed [getoetst door vakgenoten, red.] tijdschriften. Die geven namelijk doorgaans de voorkeur aan veilige studies die de reputatie van gevestigde reviewers niet schaden."

Bouter: "Nederlandstalige artikelen en aandacht in de media zijn wel een goede indicatie voor de maatschappelijke impact van onderzoek. Een van de genomineerde proefschriften, van Martijn de Koning over de integratie van islamitische jongeren, is daar een mooi voorbeeld van: het kreeg heel veel media-aandacht omdat het een onderwerp behandelt dat momenteel zeer maatschappelijk relevant is."

Breedveld: "Maar moet je zo iemand nog een prijs geven? Die heeft al zo veel media-aandacht gehad."

Bouter: "De winnaars van zo'n award hebben een symboolfunctie. Er zijn natuurlijk honderden wetenschappers die ook interessant en belangrijk onderzoek doen. Sommigen meer zichtbaar dan anderen. Het ene vakgebied leent zich bovendien beter voor onderzoek met een grote maatschappelijke impact dan het andere. De Societal Impact Award is nadrukkelijk geen waardeoordeel over het onderzoek dat niet in de prijzen valt. Er moeten ook waterdragers zijn, zoals ik dat altijd noem; onderzoekers die het werk doen dat niet meteen in het oog springt. Die zijn heel belangrijk in de wetenschap."

Radder: "Misschien moet de VU daar ook een prijs geven? Die heeft al zo veel media-aandacht gehad."

Van der Spek: "De studie van spijkerschrift kan ineens wereldpolitiek worden: in Chicago liggen enige tienduizenden kleitabletten uit Persepolis op ontcijfering te wachten. Ze zijn daar in de jaren dertig terechtgekomen na een Amerikaanse opgraving, maar officieel zijn ze eigendom van Iran. Nu hebben de nabestaanden van slachtoffers van een aanslag in Israël bij een Amerikaanse rechtbank Iran verantwoordelijk gesteld en beslag laten leggen op die kleitabletten. Iran erkent dit uiteraard niet en eist de tabletten terug. Als ze teruggaan, is de kans groot dat ze voor altijd verloren raken voor de wetenschap. Dus er is haast bij het maken van een wetenschappelijke editie. Maar alleen zo'n editie is voor NWO geen reden om er geld in te stoppen. Er moet een historische interpretatieve studie aan vastgeknoot worden en er moet een wellig verhaal omheen over het culturele belang, de maatschappelijke relevantie en dergelijke. Het is ons wel gelukt om geld voor een postdoc los te krijgen, maar dat wordt steeds meer een kwestie van de juiste stukjes schrijven."

Bouter: "Daar zijn cursussen voor. Het is goed om vooraf helder te formuleren hoe het onderzoek in elkaar zit en waarom het belangrijk is. Maar ik geef toe dat het allemaal wel efficiënter kan."

Van der Spek: "De tijd die het allemaal kost. Die zouden we veel beter voor onderzoek kunnen gebruiken."

Radder: "Zeker. Maatschappelijke relevantie houdt ook fundamenteel onderzoek in, dat los staat van de waan van de dag. Dat is als langetermijninvestering nodig voor een hoogwaardige kennisinfrastructuur."

Bouter: "Wetenschappers mogen zich best laten leiden door hun nieuwsgierigheid, graag zelfs, maar daarnaast moeten ze altijd ook bereid zijn om na te denken over wat hun onderzoek aan de maatschappij kan bijdragen."

Reageren? Mail naar redactie@advalvas.vu.nl.

Gilde Amsterdam

Scriptie schrijven in goed Nederlands

Is Nederlands niet je moedertaal en heb je daarom moeite met scripties e.d. schrijven? Gepensioneerde academici/HBO-ers ondersteunen je hiermee graag. GRATIS! www.gildeamsterdam.nl

BIJVERDIENEN OP EEN KUNSTACADEMIE

Leuke afwisselende baan op een kunstacademie in Amsterdam. Regel jij de modellen voor de docenten, ruim je de kantine op, maak je cijferlijsten aan en heb je een goed humeur. Ben je 12 tot 24 uur per week beschikbaar.

Kijk op www.wackersacademie.nl bij vacatures.

Win in de **n8** een studentewoning in oud-zuid!

Hoe?

1. Koop een passepartout voor de n8 en ga naar www.ahm.nl/n8 voor meer informatie.
2. Mail de foto van je favoriete Amsterdamse Historische plek voorzien van een korte motivatie naar n8@ahm.nl.
3. Ontvang een bevestiging.
4. Kijk tijdens de n8 in het Amsterdams Historisch Museum of je genomineerd bent.
5. Bezoek club Odeon om te horen of jij de gelukkige nieuwe huurder wordt.

Ymere wonen, leven, groeien

AMSTERDAMS Historisch Museum

Astma Fonds

Geef lucht Geef leven Geef! Giro 55055

www.astmafonds.nl

De Nederlandse Carrièredagen '08

Dé carrièrebeurs in het najaar voor studenten en starters

14 & 15 november 2008 Amsterdam RAI

Kennis maken met een groot aantal topwerkgevers
De speciale Traineesstraat® bezoeken
Een uitgebreid programma van carrièregerichte én vakinhoudelijke workshops bijwonen.
Genieten van optredens van o.a. Thomas Berge en Loïse Lane

www.carrièredagen.nl

Online kennismaken met topwerkgevers?
Ga tussen 20 oktober en 20 november naar www.virtuelecarrièredagen.nl en ontmoet jouw favoriete werkgever op een virtuele beursvloer! Op 7 november kan je live chatten met recruiters!

De Virtuele Carrièredagen '08

De Juridische Carrièredag '08 | De Accountancy Carrièredagen '08 | De Bank & Verzekering Carrièredagen '08 | De IT Carrièredagen '08 | De Techniek Carrièredagen '08 | De Farmacie Carrièredagen '08

rt(z) | INTERNET | metre | BankingReview | AccountancyNieuws | Jobnet | Cobouw | MEMORY | AGAZINE | intermediair | Technisch Weekblad | Automatisering Gids | Am

De Nederlandse Carrièredagen is een activiteit van onderdeel van de

synovate
Research reinvented

Wij zoeken flexibele medewerkers voor een onderzoek bij de NS. Het gaat om het registreren van kaartsoorten in de trein alsmede gegevens verzamelen over vertragingen, je hoeft niemand te interviewen, alleen te registreren. Vast aantal uren, wisselende dagen, goede verdiensten.

Ben jij Minimaal 18 jaar , Representatief , Goede beheersing van de Nederlandse taal en woonachtig in Amsterdam bel dan met Karla Nugteren 06 27042650 (tijdens kantooruren)

UN me MUZIEK, COMEDY DEBAT & INTERVIEWS

14 OKT.

LOCATIE: PAKHUIS DE ZWIJGER AMSTERDAM

ENTREE: VVK C 5,00 DEUR C 7,50

TJD: 19:00 - 02:00 UUR

PROGRAMMA / KAARTVERKOOP:

BERT KOENDERS
ISOLDE HALLENSLEBEN
VERKIEZING VAN DE VN-JONGEREN-VERTEGENWOORDIGER
MILLENNIUMSCHOEN AWARD
WICKED JAZZ SOUNDS
CATCH IMPRO
RENSKE DE GREEF
RUID LUBBERS

WWW.DEWERELDVANDEVN.NL

ncdo | metre | GARDISTV | SIB | LLINK | 05 | EUN

Kinderdagverblijf Mirakel biedt aan:

Auto van de zaak.

Inval- en vakantiekrachten!

Ben jij op zoek naar een leuke baan die gemakkelijk te combineren valt met jouw studie: Sociaal-Culturele / Pedagogiek? Vraag naar Sandra Seijnen en schrijf jezelf in. Bel: 020 6613035 of mail : info@kdvmirakel.nl

Mirakel

KINDERDAGVERBLIJVEN EN NASCHOOLSE OPVANG IN AMSTELVEEN EN AMSTERDAM-BUITENVELDERT

Senior genomineerde #1: Chris Meijer

Screenen en inenten tegen kanker

Dankzij hoogleraar pathologie Chris Meijer kan baarmoederhalskanker eerder opgespoord worden. Hoe kreeg hij dit voor elkaar?

TEKST: FLOOR BAL
FOTO: JORDI HUISMAN

“Je ziet weinig nonnen met baarmoederhalskanker. Diegenen die het wel hebben, hebben iets om uit te leggen”, zegt Chris Meijer, hoogleraar pathologie. Dankzij zijn onderzoek is definitief aangetoond dat baarmoederhalskanker door het seksueel overdraagbare Humaan Papilloma Virus (HPV) wordt veroorzaakt.

Baarmoederhalskanker wordt jaarlijks bij bijna zevenhonderd Nederlandse vrouwen vastgesteld, meer dan tweehonderd van hen sterven hieraan. Wereldwijd krijgt jaarlijks bijna een half miljoen vrouwen deze diagnose. Door vrouwen in te enten en regelmatig te onderzoeken, kan een groot deel van de ziekten voorkomen worden. Omdat het ontstaan van baarmoederhalskanker een langzaam proces is, kan in het beginstadium gemakkelijk ingegrepen worden. Meijers onderzoek draagt daaraan bij.

Als student geneeskunde lag Meijers voorkeur al bij klinisch toepasbaar onderzoek. Tijdens zijn dienstplicht bij het Centraal Laboratorium van de Bloedtransfusiedienst (CLB) in Amsterdam raakte hij verder geïnteresseerd in de combinatie virussen en kanker. “Wanneer je de afweer van het lichaam tegen tumoren verder wilt onderzoeken, moet je weten waar het precies een afweerreactie tegen is. Het is erg moeilijk om daar een vinger achter te krijgen.” Deze fascinatie leidde hem niet alleen naar HPV maar ook naar het Epstein-Barrvirus, een mogelijke veroorzaker van lymfeklierkanker.

Begin jaren tachtig ontdekten Duitse onderzoekers de aanwezigheid van HPV in baarmoederhals tumoren, maar het oorzakelijk verband tussen het virus en de ziekte was hiermee nog niet voldoende aangetoond. Om dat te doen zette Meijer, samen met mole-

‘Vrouwen die zich niet laten screenen, hebben een verhoogde kans op baarmoederhalskanker’

elke vijf jaar opgeroepen voor een uitstrijkje. Hierbij worden cellen uit de baarmoedermond van de vrouw weggenomen om te kijken of er onrustige cellen tussen zitten. Deze kunnen zich tot kanker ontwikkelen.

Dit onderzoek is niet nauwkeurig genoeg, vindt Meijer. “Met een uitstrijkje kun je niet onderscheiden of het onrustige cellen met of zonder virus zijn. Met name bij licht afwijkende cellen is dit virus vaak niet aanwezig en dan leidt het niet tot kanker.” Voor de vrouwen die onterecht positief hebben gescoord, levert dat onnodige stress op. Nog ernstiger: in tien procent van de gevallen is de uitslag negatief, terwijl er wel iets aan de hand is. “Door bij het uitstrijkje

CHRIS MEIJER (1945) studeerde geneeskunde in Leiden. In 1971 promoveerde hij aan de VU. Daarna verliet hij deze universiteit om in militaire dienst te gaan en om onder meer een opleiding tot patholoog te volgen. In 1983 keerde hij als hoogleraar pathologie terug. Toen werd hij ook hoofd van de afdeling pathologie in het VUmc. Chris Meijer is noch de enige hoogleraar, noch de enige arts in zijn familie. Zijn broer Fik was tot zijn emeritaat hoogleraar oude geschiedenis aan de UvA, broer Kees is huisarts.

Lymfoomonderzoek

Al is het onderzoek van Chris Meijer de laatste tien jaar naar baarmoederhalskanker verschoven, lymfoomonderzoek blijft hem trekken. “Van oudsher had dat zijn belangstelling”, zegt Peter Snijders, hoofd van de Sectie Moleculaire Pathologie. “Die interesse is niet doodgebloed.”

De laatste tijd besteedt hij weer meer tijd aan onderzoek naar lymfeklierkanker (Hodgkin en non-Hodgkin-lymfomen). “Wat hem vooral interesseert, is welke mechanismen verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van lymfeklierkanker en voor het slechte klinische beloop in de patiënt”, vertelt onderzoekster Saskia Cillessen. “Vroeger onderzocht hij de rol van het Epstein-Barrvirus in lymfeklierkanker, tegenwoordig kijkt hij meer naar de blokkades die er de oorzaak van zijn dat de tumorcellen niet gedood worden.” Daarnaast begeleidt hij onderzoek naar therapieën die minder agressief zijn voor de patiënt en het verloop van de ziekte verbeteren. Meijer begeleidt Cillessen bij haar onderzoek. “Hij heeft het erg druk. Maar als hij met je meedenkt, heeft hij altijd heel goede ideeën. In korte tijd heeft hij al je vragen beantwoord en de vinger op de zere plek gelegd.”

culair bioloog Jan Walboomers, een onderzoekslid op binnen de afdeling pathologie van het VUmc. Het resultaat kwam met een publicatie in 1999, waarin ze aantoonde dat er geen baarmoederhalskanker zonder HPV-besmetting bestaat.

Minder uitstrijkjes

Die kennis is ook van belang bij de opsporing van deze kankersoort. Nu nog worden alle Nederlandse vrouwen boven de dertig

‘Nonnen met baarmoederhalskanker hebben iets uit te leggen’

meteen ook op HPV te screenen, heb je een nauwkeurigere test en worden afwijkingen eerder gevonden. Het gevolg daarvan is dat die uitstrijkjes minder vaak gedaan hoeven te worden. In plaats van elke vijf jaar, kan het ook elke zeven jaar.” Dat vermindert niet alleen het ongemak van vrouwen, het reduceert ook de kosten voor de gezondheidszorg.

Twaalfjarige meisjes

Meijer ziet het zonnig in: “In de toekomst kan baarmoederhalskanker vaker opgespoord worden voordat een vrouw echt ziek wordt. Zo kunnen we het aantal kanker gevallen aanzienlijk verminderen.”

Van de achttien HPV-soorten veroorzaken twee virustypen zeventig procent van de baarmoederhalskankers. Voor deze twee kan nu gevaccineerd worden. Omdat de inenting alleen werkt als een vrouw nog niet met het virus in aanraking is geweest, moet dat wel gebeuren voordat de vrouw seksueel actief is. Daarom zullen meisjes op hun twaalfde ingeënt worden. Bij oudere vrouwen wordt inenting alleen aanbevolen wanneer zij HPV-negatief zijn. HPV is een veel voorkomend virus, tachtig procent van de veertigjarigen is er al eens mee in aanraking gekomen. Dat is trouwens niet altijd een probleem: bij de meeste vrouwen en mannen wordt het virus

door het afweersysteem netjes opgeruimd. Alleen de vrouwen bij wie dat niet gebeurt, worden ziek.

Raar verhaal

Dat niet iedereen enthousiast is over het plan om jaarlijks alle twaalfjarige meisjes in te enten, begrijpt Meijer niet. “Dit plan voldoet aan alle zeven criteria van de Gezondheidsraad waaraan inentingen moeten voldoen. Daar is uitgebreid onderzoek aan voorafgegaan.” De angst van sommige ouders voor eventuele toekomstige bijwerkingen, vindt hij ook onzin. “Het is een raar verhaal. Er is geen enkele aanwijzing dat de gebruikte stoffen het immuunsysteem aantasten of kanker veroorzaken.” Hoewel vaccineren het aantal gevallen zal verminderen, blijft het bevolkingsonderzoek noodzakelijk. Dertig procent van de baarmoederhalskanker gevallen wordt door een HPV veroorzaakt waarvoor de inentingen niet werken. Om die op te sporen, blijven uitstrijkjes noodzakelijk.

De ontwikkeling van vaccinaties en betere screening betekent echter niet dat Meijers werk klaar is en hij alle tijd heeft om te zeilen en te schaatsen. Zijn afdeling is bezig met een onderzoek waarbij vrouwen thuis een zelftest doen. Jaarlijks negeert dertig procent van de opgeroepen vrouwen de uitnodiging voor een uitstrijkje. Dat is een probleem, vindt Meijer: “Omdat ze zich niet laten screenen, hebben juist deze vrouwen een verhoogde kans op dit soort kanker.” Om meer gevallen op te sporen, werd de thuistest ontwikkeld. “Die vrouwen nemen thuis zelf materiaal af en sturen dat per post op.” Met succes: eenderde van deze groep deed alsnog de test.

Reageren? Mail naar redactie@advalvas.vu.nl.

De genomineerden voor de Societal Impact Award Junior

ERIC KOOMEN

Eric Koomen (Haarlem, 1968) studeerde fysische geografie aan de VU. Na zijn afstuderen in 1992 kwam hij voor zijn vervangende militaire dienst bij een waterleidingbedrijf terecht, waar hij leerde werken met GIS (geografische informatiesystemen), een computerprogramma dat data in kaart brengt. GIS bleef een grote rol spelen in zijn carrière, vooral toen hij vier jaar later in dienst kwam bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat. In deze functie maakte hij onder andere kaarten waarop de invloed van de aanleg van snelwegen op plaatselijke broedvogelpopulaties werd voorspeld. In 2001 keerde Koomen via een oude studiegenoot terug naar de VU. Op de Ruimtelijke-Economie-afdeling van het Spatial Information Laboratory (Spinlab) werd gewerkt aan een project over veranderingen in ruimtegebruik. Koomen en zijn collega's maakten daar ruimtelijke kaarten waarop voorspeld wordt hoe het Nederlandse landschap zich zou kunnen gaan ontwikkelen: wat blijft of wordt stedelijk gebied, waar gaan we recreëren, waar komt glastuinbouw, enzovoort. Koomens proefschrift is in feite een verzameling van de projecten waaraan hij sinds 2001 heeft gewerkt. Waarom hij genomineerd is voor de Societal Impact Award? "Vooral het Open Ruimte-project heeft veel politieke aandacht gekregen: wij zijn nagegaan wat het effect is geweest van dat beleid, dat al in 1958 is bedacht. Mijn werk levert concrete data op over het ruimtegebruik in Nederland. Die bieden beleidsmakers de kans om meteen de potentiële gevolgen te overzien van hun maatregelen. Daarnaast schrijf ik veel voor populariserende vaktijdschriften, waardoor mijn onderzoek inzichtelijk wordt voor een groter publiek. Enkele van mijn projecten hebben zelfs het achttuurling-journaal gehaald."

Eric Koomen woont in Buitenveldert met zijn vrouw en twee kleine kinderen.

RUIMTEGEBRUIK

Nederland is vol. Vol met steden, fabrieksterreinen en snelwegen. En de spaarzame groene ruimte die daartussen ligt, verdwijnt steeds sneller. "Er wordt vaak gezegd dat in 2030 nog over van het Groene Hart? Niets. "Onzin", stelt Eric Koomen die als ruimtelijk econoom verbonden is aan het Spatial Information Laboratory (Spinlab) van de VU. Koomen gebruikt geografische informatiesystemen (GIS) en computermodellen om ruimtelijke ontwikkelingen te analyseren. Zo kan hij bijvoorbeeld voorspellingen doen over hoe Nederland er over dertig jaar uitziet. Met dezelfde methoden heeft Koomen ook aangetoond dat het met de invulling van het Groene Hart wel meevalt. "Er wordt vaak geroepen dat je dat helemaal niet kunt meten, maar uit de kwantitatieve analyses in het Open Ruimte-project waaraan ik heb gewerkt, blijkt duidelijk dat de verstedelijking in de zogenaamde groene bufferzones half zo snel toeneemt als in de gebieden daar direct omheen." Een ander actueel thema dat in Koomens proefschrift *Spatial Analysis in Support of Physical Planning* is opgenomen is de veelgenoemde afname van de vitaliteit van het platteland. Kleine, afgelegen dorpen zouden leeglopen, er wordt nauwelijks meer gebouwd en alle voorzieningen verdwijnen in rap tempo. In de Tweede Kamer werd er schande van gesproken. "Ik merk vaak dat er dan maar wat geroepen wordt, iedereen praat elkaar na en niemand neemt de moeite om te onderzoeken of het echt zo is", relatieveert Koomen. En dat is precies wat hij gedaan heeft: concretiseren wat we nu eigenlijk bedoelen met afname van vitaliteit en meten of die inderdaad plaatsvindt. "Daaruit bleek dat de rurale gebieden van Nederland in sociaaleconomisch opzicht niet slechter presteren dan de meer stedelijke gebieden. Je zult het hooguit eerder merken in een klein dorp als daar één bank verdwijnt, want dan zijn er misschien ook meteen helemaal geen meer. Ik ben niet de enige die dit onderzocht heeft, maar het is wel mede dankzij deze uitkomsten dat het onderwerp nu minder prominent op de politieke agenda staat."

AMIKA SINGH

Amika Singh (Aken, Duitsland, 1974) kwam in 1994 naar Utrecht om er de opleiding fysiotherapie te volgen. "Ik wilde iets met bewegen en sport doen, maar in Duitsland was er alleen een lerarenopleiding en dat leek me niks. Mijn ouders moedigden me aan om het in het buitenland te gaan proberen. En zo kwam ik in Nederland terecht." Na afronding van de studie fysiotherapie ging ze bewegingswetenschappen studeren aan de VU. Tijdens haar stage bij het EMGO-Instituut kwam ze in aanraking met epidemiologisch onderzoek. "Epidemiologie is de leer naar het voorkomen en voorkomen van ziekte en ziekteverschijnselen onder de bevolking. Dit gaat niet alleen over besmettelijke ziekten, maar ook over chronische ziekten, ongevallen en andere gezondheidsproblemen. Overgewicht heeft inmiddels epidemische vormen aangenomen." Sinds de afronding van haar proefschrift in april 2008, werkt Singh als postdoc-onderzoeker het EMGO-Instituut. "Ik ben onder andere bezig om subsidie aan te vragen voor implementatieonderzoek, zodat een programma als DOIT (Dutch Obesity Intervention in Teenagers) landelijk op middelbare scholen geïmplementeerd kan worden. Wat mij betreft moet het een vast deel van het curriculum worden. Overgewicht vormt een steeds groter probleem voor de volksgezondheid, en uit onderzoek blijkt dat steeds meer mensen ermee te kampen krijgen. Natuurlijk pakt de methode in mijn onderzoek maar een klein deel van het probleem aan, maar het helpt wel degelijk om inzicht te krijgen in wat wel en niet werkt. Je moet het probleem bij de wortels aanpakken. Brugklassers zitten in een fase van hun leven waarin ze zich af gaan zetten van hun ouders en hun eigen gewoontes gaan ontwikkelen. Ook op het gebied van voeding en bewegen." Amika Singh doet vier keer per week aan sport, maar houdt ook wel van af en toe een ongezond tussendoortje. "Het toverwoord in mijn proefschrift is energiebalans." Ze woont in Amsterdam.

OVERGEWICHT

Bijna de helft van de volwassen Nederlanders heeft overgewicht. En de kiem daarvoor wordt op steeds jongere leeftijd gelegd: ook het aantal dikke kinderen neemt toe. Op dit moment heeft vijftien tot twintig procent van de brugklassers zelfs al overgewicht. Gewoontevorming speelt op die leeftijd een grote rol: daarom is het belangrijk om twaalf- of dertienjarigen zich bewust te laten worden van hun ongezonde eetgewoontes en gebrek aan lichaamsbeweging. Dat was het uitgangspunt van het proefschrift *Effectiveness of a school-based weight gain prevention programme: DOIT van bewegingswetenschapper/epidemioloog Amika Singh (EMGO-Instituut/ VU Medisch Centrum)*. Singh volgde twintig maanden lang een groep van 1100 vmbo-scholieren. Achtien scholen werden willekeurig ingedeeld in een interventiegroep en een controlegroep. De eerste ging aan de slag met het programma DOIT (Dutch Obesity Intervention in Teenagers). Het aanbod bestond uit een lespakket, waarin jongeren uitgelegd werd hoe ze hun ongezonde leefstijl konden veranderen, een hip vormgegeven website, en een concreet aanbod van gratis sportieve activiteiten na schooltijd. Aan het eind van het schooljaar werd bij alle jongeren opnieuw de lichaamssamenstelling gemeten, en kregen ze een vragenlijst over hun eet- en bewegingsgewoontes. En? "Uit huidplooimetingen bleek dat de meisjes uit de interventiegroep significant positief verschilden ten opzichte van de controlegroep. En zowel de jongens als de meisjes dronken gemiddeld 250 milliliter frisdrank per dag minder- zeven suikerklontjes." Het programma werkt dus? "Ja, op een aantal aspecten. De meisjes werden daadwerkelijk minder dik, maar bij de jongens vonden we geen significante verschillen. Hoe dat komt, weten we niet precies. Misschien zijn ze minder ontvankelijk voor dit soort gezondheidsprogramma's. Maar ook bij hen was een gedragsverandering op te merken." Deze veranderingen bleken echter niet van blijvende duur. Singh mat de huidplooien van de 1100 vmbo'ers niet alleen na acht, maar ook na twaalf en twintig maanden en daaruit bleek dat het positieve effect na verloop van tijd afnam. "Logisch, want ze werden er nooit meer aan herinnerd", vindt Singh. "Wil je langetermijnresultaten, dan moet je de boodschap blijven herhalen."

MARTIJN DE KONING

De nominatie voor de junior Societal Impact Award is voor **Martijn de Koning** (Eerde, 1972) min of meer de kers op de taart, want zijn proefschrift heeft al een regen aan publiciteit gehad. Er is bijna geen krant te bedenken waarin hij niet heeft gestaan. "Ik had wel wat media-aandacht verwacht, maar dat het zo veel zou zijn, daar was ik niet echt op voorbereid." Achteraf gezien leidde de publiciteit vaak tot frustratie, zegt De Koning. "Het begon me pas na een paar interviews te dagen dat er een boodschap was die ik maar niet op journalisten over wist te brengen: dat de jongeren in mijn doelgroep vaak helemaal niet zo religieus zijn en dat radicalisering absoluut niet de overheersende tendens is in mijn onderzoeksgroep. Dat wilde er maar niet in." De Koning was als tiener enige tijd misdienaar. "Mijn ouders dachten dat dat uit oprechte katholieke belangstelling was. Maar ik wilde gewoon een kijkje nemen in die kerkelijke wereld. Ik heb altijd al iets gehad met religie." Na zijn studie bestuurskunde aan de heao in Den Bosch kwam De Koning in 1993 naar de VU om er antropologie te studeren - de opleiding Ethische studies en minderheidsvraagstukken, die nu niet meer bestaat. Na zijn afstuderen in 1997 bleef De Koning actief als vrijwilliger in de moskee. Ook was hij een tijd werkzaam bij het secretariaat van de opleiding antropologie aan de VU. Het veldwerk in de moskee van Gouda begon hij in 1999, terwijl hij leefde van onderzoeksbeurzen en een tweejarige halve aanstelling als onderzoeker aan de VU. In 2007 zorgden promotor André Droogers en copromotor Edien Bartels ervoor dat De Koning nog een aanstelling van een half jaar kreeg voor de afronding. Sinds zijn promotie werkt Martijn de Koning bij het International Institute for the Study of Islam in the Modern World in Leiden. Hij woont samen met zijn vriendin in Oss.

IDENTITEIT VAN MOSLIMS

"Voordat ik naar Amsterdam kwam, was ik mijn hele leven misschien twee keer in een moskee geweest." Opvallende woorden van Martijn de Koning, die vorig jaar juni promoveerde op het proefschrift *Zoeken naar een 'zuivere' islam. Geloofsbeleving en identiteitsvorming van jonge Marokkaans-Nederlandse moslims*. Het onderwerp was bijna uit de lucht komen vallen toen de Brabander in 1997 naar een afstudeeronderwerp zocht. "Het bestuur van een moskee in Gouda was naar de wetenschapswinkel van de VU gekomen met het voorstel dat studenten bij hen vrijwilligerswerk konden doen, en daar dan een afstudeerproject op konden baseren. Dat vond ik zo'n slimme zet van ze, dat ik geïnteresseerd raakte." De Koning bleef uiteindelijk ook na zijn afstuderen hangen bij de moskee en coördineerde er activiteiten voor jongeren, met name huiswerkbegeleiding. "Uit onderzoek in de jaren negentig was gebleken dat negentig procent van de Marokkaans-Nederlandse jongeren zich moslim noemde. Maar in de moskee in Gouda zag ik een enorme diversiteit aan geloofsbeleving. Dat zette me aan het denken: wat betekent het moslim-zijn voor hen?" De vragen leidden tot een idee voor een dissertatieonderzoek, en tussen 1999 en 2005 volgde De Koning een groep van zo'n tweehonderd Marokkaanse jongeren in Gouda. In diezelfde periode traden er grote maatschappelijke en politieke veranderingen op. De aanslagen van 11 september 2001, de verkiezingscampagne met Pim Fortuyn en de moord op Theo van Gogh maakten dat moslimjongeren in het middelpunt van de maatschappelijke en politieke aandacht kwamen te staan. "Daar praatte ik met hen over: de manier waarop zij de gebeurtenissen ervoeren en hoe ze omgingen met de steeds vaker geuite kritiek op de islam."

TEKST: DAPHNE LENTJES
FOTO'S: COMVU/YVONNE COMPIER
en RICHHELLE VAN DER VALK

Reageren? Mail naar redactie@advalvas.vu.nl.

Met een **tijdelijke**
aanstelling een huis kopen?
Hypotheekarrangement
exclusief voor **VAWO-leden**

VAWO
vakbond voor de wetenschap
www.vawo.nl

COLLECTANTEN GEVRAAGD!

VOOR DE COLLECTE VAN 8 TJM 14 FEBRUARI 2009
kijk op www.amnesty.nl/collecte of bel (020) 626 44 36

 Ja,
ik wil een
baantje
en ik ben
handig
met
computers

OGD
Delft Amsterdam Utrecht
Eindhoven Enschede

Bij OGD werken ruim 500
studenten en afgestudeerden.
Solliciteer online of bel voor
een (bij)baan in de ICT.

020-4287126 info@ogd.nl www.ogd.nl

Het UAF helpt al 60 jaar hoger opgeleide vluchtelingen met studie en werk!

De Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF steunt sinds 1948 hoger opgeleide vluchtelingen bij hun studie. Deze talentvolle mensen moesten door oorlog of onderdrukking noodgedwongen hun land ontvluchten en in Nederland opnieuw beginnen met het opbouwen van een toekomst.

Het UAF helpt deze mensen hun studie voort te zetten in Nederland en vervolgens een baan te vinden die past bij hun opleiding en kwalificaties. Dit gebeurt door middel van advisering, individuele begeleiding en financiële ondersteuning. Het werk van UAF wordt mogelijk gemaakt dankzij giften van donateurs.

Geef om talent, word donateur! Giro 76300

stichting **UAF**
voor vluchteling-studenten

www.uaf.nl

Wanted: future masters of criminal investigation

Zware criminelen passen de modernste methoden en middelen toe om uit handen van de politie te blijven. De enige manier om ze te pakken is door nóg slimmer te zijn. Daarom is de politie voor de opleiding tot Master of Criminal Investigation nu op zoek naar leergierige en vasthoudende wo'ers. Academici die

tot de bodem willen gaan om de waarheid boven te krijgen. Je combineert de tweejarige opleiding direct met een baan bij de recherche van een regionaal politiekorps. Na succesvolle afronding ga je in de functie van recherchekundige bijdragen aan het onderzoeken en oplossen van complexe en zware misdrijven.

**Recherchekundige worden? Steek je licht op tijdens de
voorlichtingsbijeenkomst op 23 oktober, 13 november of 18 december in Utrecht.
Kijk voor meer informatie op www.kombijdepolitie.nl/mci.**

<< WAAKZAAM EN DIENSTBAAR >>

Kijk op www.kombijdepolitie.nl/mci **POLITIE**

Punten verdienen met de VU-Monitor

Communicatieadviseur Edith Krusinga is contactpersoon voor de VU-Monitor.

Iets te onderzoeken? Gebruik de VU-Monitor om te achterhalen wat medewerkers en studenten vinden.

Alle eenheden van de VU die iets willen onderzoeken onder medewerkers en studenten kunnen hiervoor de VU-Monitor inschakelen. Dit is een panel waaraan tien procent van de medewerkers en zes procent van de studenten meedoet. Communicatieadviseur Edith Krusinga van de dienst Marketing en Communicatie: "Het soort onderzoeken is heel divers. Je kunt een behoefteonderzoek doen, zoals het campuscafé heeft gedaan, maar je kunt ook een bepaald product of idee testen. Ook kan het gebruikt worden om tevredenheidsmetingen te houden." Zo is er elk jaar een tevredenheidsonderzoek onder medewerkers en studenten. Krusinga: "In onderzoeken naar de kwaliteit van universiteiten, zoals die van *Elsevier*, wordt ook altijd gevraagd naar facilitaire voorzieningen. Door dat zelf ook aan medewerkers en studenten te vragen, weet je wat de problemen zijn en kun je dat oplossen. Er komen vaak praktische resultaten uit. Zo bleek dat er te weinig kopieerapparaten in de bibliotheek stonden en dat er behoefte was aan meer wireless internetspots in het Metropolitangebouw." Door dergelijke onderzoeken op regelmatige basis te houden, kun je veranderingen in tevredenheid monitoren.

Hoge respons

Na het VU-festival heeft de organisatie de VU-Monitor ingezet. "Daaruit bleek dat de bezoekers heel enthousiast waren over de optredens en de sfeer, maar minder tevreden over het betaalsysteem met muntjes. Daar kun je de volgende keer op inspringen." Ook het campuscafé gebruikte de monitor om te achterhalen wat medewerkers en studenten verwachtten van het nieuwe café. Het was een uitgebreide enquête met vragen over het assortiment, de sfeer en de inrichting. Wilden mensen er ook kunnen lunchen en dineren? Was bediening aan tafel nodig? De resultaten zijn gebruikt bij de inrichting van het nieuwe campuscafé *The Basket*. Vorig jaar initieerde de dienst Communicatie het opzetten van VU-

Monitor. "We wilden niet dat medewerkers overspoeld worden met enquêtes. Het onderzoek moest meer gestroomlijnd worden. Nu wordt niet constant de hele VU gebombardeerd met vragen. Deelnemers krijgen maximaal zes keer per jaar vragen voorgelegd."

Wie een onderzoek wil laten uitvoeren, kan contact met Krusinga opnemen. In dit overleg met de opdrachtgever komen onderzoeksdetails aan de orde zoals doelstelling en timing. Het is bijvoorbeeld ook mogelijk om de enquête te richten op een kleinere groep. Zo kun je het alleen aan alle meewerkende leidinggevenden of naar studenten van een bepaalde faculteit sturen. Het onderzoek zelf wordt uitbesteed aan het onafhankelijke onderzoeksbureau Flycatcher. "Zij zijn gespecialiseerd in het maken van online vragenlijsten." Wanneer de enquête klaar is om uitgevoerd te worden, krijgen alle deelnemers in de doelgroep een mailtje met het verzoek de vragenlijst in te vullen. "De respons is heel erg hoog. Zeventig tot tachtig procent van de gemaalde personen doet mee. Doordat mensen zichzelf aanmelden, zit er niemand bij die een hekel aan onderzoeken heeft."

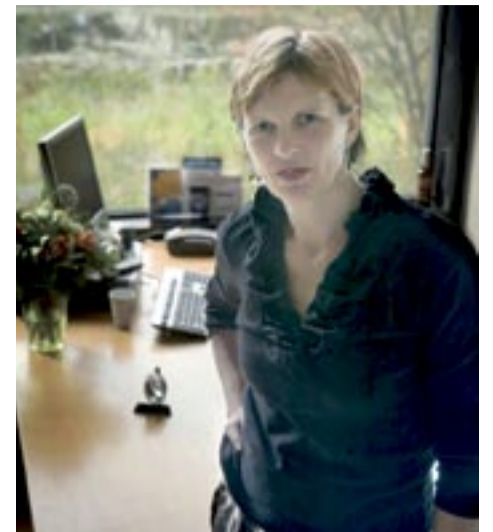
Aan VU-Monitor zijn wel kosten verbonden. "Afhankelijk van het soort onderzoek zit dat tussen de drieduizend en de negenduizend euro. Dat hangt af van de hoeveelheid vragen en hoe diep je de antwoorden wilt analyseren. Dat is per onderzoek verschillend." Diegenen die een onderzoek hebben laten uitvoeren, zijn erg tevreden over de resultaten. "Het is de methode om er snel achter te komen of iets werkt of dat het beter kan."

Bonnen

Deelnemers aan het panel van VU-Monitor doen dat natuurlijk niet alleen omdat ze gek op enquêtes zijn. De deelname aan elk onderzoek levert punten op. Na deelname aan een aantal onderzoeken is het gespaarde saldo genoeg om dat in te ruilen voor een boekenbon, een bol.com-bon of een bioscoopbon. Aanmelden kan rechtstreeks via www.vu.nl/monitor.

- Informatie: egm.krusinga@dienst.vu.nl
- Aanmelden via: www.vu.nl/monitor

De week van... Erna Klein Ikkink

De nieuwe directeur dienst Studentenzaken Erna Klein Ikkink zit per 2 oktober achter haar bureau.

"Een nieuwe baan is zoeken naar nieuwe routines, naar hoe je dingen wilt. Je ziet veel nieuwe gezichten en het was een drukke week, maar de vermoeidheid viel mee. Als ik thuis kwam was het leuk om na te praten, het werd niet alleen voor de tv hangen. En ik ben erg prettig ontvangen, dat geeft ook energie!

Ik werk al lang op de VU en ken aardig wat mensen. In mijn vorige functie, als coördinator

'Ik wil Studentenzaken meer als dienst neerzetten'

Taakgroep Strategisch Onderwijsbeleid bij het Onderwijscentrum, sprak ik vooral afdelingshoofden van Studentenzaken. Ik ken dus lang niet alle medewerkers van de dienst. Ik begon daarom met een rondje om hen allemaal te leren kennen. Ik wil zien wie hier werken en ook mijn gezicht laten zien. Dinsdag was ik bij de Wil Weg-dag voor studenten die naar het buitenland willen en in de Griffioen, naar Raaf, een hele mooie voorstelling. Alleen in het Sportcentrum ben ik nog niet geweest. Het is een hele leuke stap van onderwijsbeleid naar studentenbeleid. Bij onderwijsbeleid gaat het over hoe je onderwijs aanbiedt, bij studentenbeleid daarnaast ook over wat je doet aan begeleiding, aan diversiteit, aan sport en cultuur. Een student komt hier niet alleen om een vak te leren. Het gaat ook over academisch burgerschap: over hoe mensen straks bijdragen aan wat er in de maatschappij gebeurt. Studentenzaken biedt veel verschillende activiteiten. Ik zou de raakvlakken daartussen duidelijker zichtbaar willen maken, de dienst meer als dienst neerzetten. Mijn uitzicht op de vijver achter het Hoofdgebouw is prachtig ja. En ja, jammer dat hier straks een gebouw staat, en ja, ik ben lid van de Regiegroep Huisvesting... Maar daar hebben we het over VU-beleid, niet over mijn uitzicht!"

Personeelsbalie

Zijn de collectieve vakantiedagen van 2009 al bekend? Wie stelt deze verplichte dagen eigenlijk vast?

De verplichte vrije dagen in 2009 zijn:

2 januari	- kerstverlof
1 mei	- dag na Koninginnedag
22 mei	- vrijdag na Hemelvaart
28 december	- kerstverlof
29 december	- kerstverlof
30 december	- kerstverlof
31 december	- kerstverlof

De collectieve vakantiedagen worden jaarlijks vastgesteld in het Lokaal Overleg. Dit is het overleg tussen de werkgever en de vakbonden.

- www.intranet.vu.nl/personeelsbalie > Regelingen personeel > Collectieve vakantiedagen

Fietsen scoort

September zit er op. Tijd om na te gaan of u als dagelijkse woon-werkverkeersfietsster uw kilometers hebt genoteerd. Met name voor de periode april tot en met september, want die fietskilometers worden nog steeds door het College van Bestuur gesponsord.

Natuurlijk kunt u de overige maanden ook bijhouden op www.fietsenscoort.nl, maar dat is dan meer voor het jaartotaal, om zelf van onder de indruk te raken, of om te zien hoeveel CO₂-uitstoot u heeft voorkomen en/of hoeveel benzine het heeft gescheeld.

Kortom, een site om op te registreren én te kijken. En wijs collega's die (nog) niet fietsen op deze actie voor het goede doel.

- www.fietsenscoort.nl

Week voor Loopbaan en Ontwikkeling

Het kan u bijna niet zijn ontgaan: in november organiseert de VU de Week voor Loopbaan en Ontwikkeling, een driedaags evenement voor alle VU-medewerkers. Met het bijwonen van de workshops en lezingen worden medewerkers gestimuleerd om na te denken over hun carrière. Inmiddels zijn er ruim vierhonderd aanmeldingen binnen. De workshops op donderdag 20 november zijn bijna volgeboekt. Op dinsdag 18 en woensdag 19 november zijn nog plaatsen beschikbaar. Ook de masterclasses en het forum kunt u nog bijwonen. Inschrijven kan tot en met 20 oktober. Uiterlijk twee weken voor de datum van de workshop ontvangt u een bevestiging.

- Informatie en inschrijving: www.intranet.vu.nl/loopbaancentrum

Doen

Wil je kijken of skiën of snowboarden iets voor je is? Ga dan naar de introductieavond Ski en Snowboard die het Sportcentrum VU en Indoor Ski&Squash Watergraafsmere organiseert op maandagavond 20 oktober van 19.00-21.00 uur. VU-medewerkers betalen € 7,50. Bevalt het, dan kun je je daarna inschrijven voor een cursus.

- Informatie: www.sportcentrumvu.nl > Activiteitenkalender > Introductie Ski en Snowboard

Colofon

Eindverantwoordelijkheid PersoneelsPagina Human Resource Management, Marketing en Communicatie Redactie Floor Bal, Jessy van Geloven (eindredacteur/coördinator), Anita Mussche Beeld Yvonne Compier, Peter Smith Vormgeving Marketing en Communicatie/VF

TENTOONSTELLING

Banderas remixed

Op YouTube kun je een fijne remix vinden van *Take the Lead*, een film over een dansschool met Antonio Banderas in de hoofdrol. De remix is gemaakt door Addictive TV, een vj-duo uit Londen, bestaande uit Graham Daniels en Tolly. De twee timmeren al geruime tijd aan de weg in Engeland, maar kregen twee jaar geleden wereldfaam na het maken van deze remix. Na het daverende internetsucces van *Take the Lead* namen ze ook *Snakes on a Plane* en *Iron Man* onder handen. Het werk van de twee is nu te zien in de Concrete Image Store, als onderdeel van het Amsterdam Dance Event. Als je nog niet eerder bij Concrete was: het is een winkel voor kleine merken en vooruitstrevende modeontwerpers, met een industrieel interieur dat nog iets verder gaat dan dat van de overal opduikende designshops waarin beton, staal en dj's de boventoon voeren: het is geïnspireerd op fabrieken in de vleesverwerkende industrie. Behalve originele en hippe kleding is er elke zes weken een tentoonstelling van eveneens inspirerende maar nog (net) niet ontdekte kunstenaars. (NS)

Addictive TV op do 23 oktober in Concrete Image Store, Spuistraat 250, tijdens openingsuren. De toegang is gratis. Meer info op addictivetv.com.

FILM

Belgisch eethuisje

Het kwaad van het niets doen. Daarover gaat *Le silence de Lorna*. Niet dat Lorna helemaal niks doet: de jonge Albanese vrouw sluit een schijnhuwelijk met een Belgische man – een gestreste junk in geldnood. Lorna wil zo aan een verblijfsvergunning komen en uiteindelijk aan een eethuisje. Ze is een 'economische vluchteling' die wil komen 'profiteren' van onze welvaart. En om dat te doen, moet je vooral niet opvallen. En dus houdt Lorna een onverstoortbare uitdrukking op haar gezicht en leeft ze met haar tijdelijke man onder één dak. Die slaat haar niet en probeert zelfs geen seks met haar te hebben – maar vraagt wel voortdurend om hulp en aandacht. Wat zowel irritant is, als een band scheidt. Dat is een van de mooie dingen van *Le silence de Lorna*: dat iemand tegelijkertijd ergernis én medelijden kan oproepen. Want bij de Dardennes, de Belgische meesters, zijn emoties niet eenduidig, maar verwarrend en tegenstrijdig. Zodat Lorna in gewetensnood komt, als ze leert dat de Russische maffia (de organisatoren van het schijnhuwelijksstraject) snode plannen koestert voor haar papieren echtgenoot. Van haar wordt alleen maar verwacht dat ze zwijgt. Anders kan ze haar eethuisje wel op haar buik schrijven. (KD)

Le silence de Lorna – Jean-Pierre en Luc Dardenne. Vanaf 16 oktober in de bioscoop.

COMEDY

Lachen in Zuidoost

Het Krater Theater in Zuidoost richt zich 'op de kleurrijke bevolking van het stadsdeel'. Aan het eind van dit jaar verhuist het theater (samen met onder meer Circus Elleboog Zuidoost en de Theaterwerkplaats Zuidoost) naar het nieuwe Bijlmer Parktheater aan het Anton de Komplein. Dus wie nog naar de Hofgeest wil (wat toch een prachtige naam is), moet haast maken. Een goeie aanleiding is de laatste 'maandelijkse zondagmiddagchill' *Fatu* op de oude locatie. In *Fatu* treden het soort comedians en comédiennes op die je ook aan kunt treffen in de Comedy Factory of bij *Raymann is laat*. Met dit keer twee publieksfavorieten... en een *mystery guest*! Dat klinkt nu al leuk. Omar Ahaddaf had toen hij klein was naar eigen zeggen maar één droom: allochtoon worden. Hij kwam naar Nederland om een uitkering te vangen, maar dat mislukte wegens succes. Hij toert samen met Hakim door het land en doet stand-up in z'n eentje. Net als Tim Fransen, die al eens de halve finale van het Amsterdam Kleinkunst Festival bereikte. Er is een gastheer, Jeffrey Spalburg, en een dj (Phantom) en je moet erheen als je wilt weten 'hoe je de beste fatu breekt'. (KD)

Fatu. Zo 26 oktober, 15 uur. € 6,50. Krater Theater, Hofgeest 139. Meer info op krater.nl en fatu.nl.

MUZIEK

Vederlicht en schrijnend

Een tijdlang stond het nummer *Isabel* van Juana Molina op mijn favoriete *playlist* van mijn iPod. Het komt van het album *Tres Cosas*, dat de Argentijnse musicus in 2004 maakte. Een melancholische, bijna etherische, vederlichte en tegelijkertijd onmiskenbaar schrijnende song. Tegenstellingen die overigens ook terug te vinden zijn in de persoon Molina, geboren in Argentinië, zoals veel anderen gevlucht, teruggekeerd, komedie-actrice geworden en uiteindelijk muzikante en zangeres. Ze zingt met haar ijle stem in het *Rioplatsense* Spaans – een inheems dialect, maar ook in het Frans. Haar stijl is te omschrijven als *ambient*, met een hypnotiserende herhaling van korte melodielijnen, weids klinkende elektronica, maar met haar akoestische gitaar om de benen op de grond te houden. Hoe dan ook, ze heeft weer een nieuw album uit. En dat betekent dat we haar eindelijk weer in levenden lijve kunnen horen. Op een ideale plek, de bovenzaal van Paradiso, waar haar nummers en persoonlijkheid uitstekend tot hun recht kunnen komen. (NS)

Juana Molina op ma 27 oktober in de Kleine Zaal van Paradiso. Aanvang: 22 uur. Toegang € 8, excl. lidmaatschap. Meer info op [myspace.com/juanamolina.com](http://myspace.com/juanamolina) en juanamolina.com.

IN DE GRIFFIOEN

Retestrak spelen

Een broer, die heb ik altijd willen hebben. Om mee te voetballen, te vechten, noem maar op. Met zusjes is het toch behelpen. Neem nou broers Daan en Joost Speelman. In hun jeugd wilden ze alleen maar voetballen en muziek maken. Jongensdromen. Al snel staan de Speelmannen echter meer op het podium dan op het veld. Op het Amsterdams Kleinkunst Festival in 2005 golden Speelman & Speelman als favoriet, maar cabaretduo Geen Familie (toeval, die naam?) ging met de juryprijs aan de haal. In het televisieprogramma *Spuiten en Slikken* speelden de broers hun lied *Retestrak*, over bejaarden aan de dope. Begin dit jaar verscheen de cd *Oog van de orkaan*, muziek op het raakvlak van pop en kleinkunst. Mooie liedjes over de Nederlandse samenleving anno nu, met *Bang voor mij* als potentiële hit en *Dode vlinders* als geijkte ballad. In februari stonden Speelman & Speelman in Ahoy als voorprogramma van De Dijk.

Thuis is het tweede cabaretprogramma van Daan en Joost Speelman. In absurde scènes, pittige cross-talks en verrassende liedjes zoeken ze uit wat thuis voor hen betekent. Een van de broers komt terug van een lange wereldreis. Totaal vervreemd en onherkenbaar voor zijn broer die in de steek gelaten is en alle herinneringen aan hem heeft uitgewist. Hoe moet hij bewijzen aan zijn broer wie hij is? En hoe moet hij zich ooit weer thuis gaan voelen? Tijdens de voorstelling vullen de liedjes de verhalen aan en leiden de scènes de liedjes weer in. 'Van sommige finalisten van cabaretfestivals hoor je nooit meer wat. Het Amsterdams Kleinkunst Festival van 2005 is daarentegen een sterke editie gebleken', schreef *de Volkskrant*. Onthoud dat, want in november staat Geen Familie in de Griffioen met de landelijke première van hun nieuwe programma. (DR)

> **Speelman & Speelman** met try-out **Thuis**, vr 17 oktober 20.30 uur, toegang € 12,- (studenten & VU-personeel € 9,-)
> meer info: cultuurgriffioen.nl en speelmannenspeelman.nl.

IN DE VU-BOEKHANDEL

Top-5

De best verkochte boeken van de afgelopen maand.

- 1) Philip Roth, *Verontwaardiging*
- 2) Erwin Mortier, *Godenslaap*
- 3) Machiel Bosman, *Elizabeth de Flines*
- 4) Marita Mathijssen, *Twee vrouwen en meer*
- 5) Karel Tomei, fotoboek *NLXL*

+ tip

In het kader van 'Nederland Leest' **Harry Mulisch**, *Twee vrouwen*, € 18,85

Gratis voor leden van de openbare bibliotheek, zolang de voorraad strekt. Van 17 oktober tot en met 14 november.

>Griff

Griff
toont
zijn
studie-
curve.

>Lentjes

COMVU/SUZANNE DORRESTEIN

>De avond van Bruno Linhares

Net buiten Amsterdam ligt campus Uilenstede. In de torenhoge flats wonen honderden VU-studenten. Hoe brengen zij hun avond door?

Bruno Linhares (43) heeft net gesport en is onderweg naar zijn **tijdelijke kamer in het guesthouse**. Bruno promoveerde aan het Princeton Theological Seminary, bouwde een website voor dat instituut en is nu drie maanden in Amsterdam om het project aan een collega over te dragen.

Wat voor website? "De VU en Princeton delen het Abraham Kuyper Centrum. Alle literatuur die Kuyper ooit geschreven heeft, en alle literatuur die ooit over hem verschenen is, wordt nu gecatalogiseerd op www.kuyperresearch.org. Ik heb er vijf jaar in m'n eentje aan gewerkt, en het werd tijd dat ik het overdroeg."

Je bent theoloog? "Ja, maar geen kuyperiaan overigens. Ik heb geschreven over *pastoral theology*, de praktische toepassing van theologie. Ik beschouw religie als een gegeven, een deel van een persoon. Ik wil zien hoe iemand met zijn of haar religie omgaat. Mensen maken vaak de fout dat ze de ander van het gelijk van hun eigen religie willen overtuigen."

Ben je zelf religieus? "Ik ben lutheraan. Maar dat laat ik buiten beschouwing als ik met mensen praat. Ik ben kapelaan, religieus adviseur, geweest in een ziekenhuis. Daar heb ik met allerlei mensen over hun problemen gepraat."

Christenen, moslims, joden, van alles zat ertussen. Dan moet je heel goed weten waar Bruno eindigt en de patiënt begint."

Wat ga je doen als je hier klaar bent? "Wist ik het maar! Ik ben druk bezig met het versturen van sollicitaties. Ik wil het liefst werken in een internationale organisatie die zich bezighoudt met de interculturele religieuze dialoog. Het is erg belangrijk dat we die levend houden. Ik heb de Verenigde Naties geprobeerd, het Rode Kruis... het is moeilijk iets te vinden."

Ga je terug naar Amerika? "Nee, daar ben ik klaar. Met Kerst ben ik bij mijn vader in Brazilië, en daarvoor ga ik een paar weken op vakantie met een vriend. We gaan naar Costa Rica. Ik heb een appartement in Rio de Janeiro, maar dat heb ik onderverhuurd. Misschien moet ik daar maar naar teruggaan. Het internationale leven lijkt romantisch, maar het is ook fijn om vrienden om de hoek te hebben."

TEKST EN FOTO: ELIANNE MEIJER

>Cordelia

GEBAARD

ach, je bent 'n knap wijf en je weet het.

doe niet onnozel, ik ben bijna 40.

en dan? ik ook.

jamaar zij hebt 'n baard en dan zie je je rimpels niet.

©Ishskilfo

Pieken

Sinds ik bij de VU werk en mezelf een negen-tot-vijfritme heb aangemeten kijk ik 's ochtends ook altijd naar *Goedemorgen Nederland*. Het zou nog steeds de kick kunnen zijn van het televisiekijken in mijn eigen huis, want dat kan ook nog niet zo lang. Hoe dan ook, ik vind het prettig wakker worden met zo'n keuvelprogramma op de achtergrond. Bovendien heb je dan tijdens de koffiepauze om tien uur meteen iets om over te praten met je collega's. En je bent niet het eerste half uur van je werkdag kwijt met actualiteiten checken op nu.nl. Hoewel ik merk dat het wel heel nuttig is om nu.nl altijd onder de knop te hebben, want je weet maar nooit wat er NU aan de hand is. 'Brand na explosie Vrije Universiteit', las ik vorige week bijvoorbeeld op de voorpagina. Zo zie je maar, met zo'n website heb je geen rookmelders meer nodig. Waar ik me over verbaas, is hoe veel gasten *Goedemorgen Nederland* altijd in de studio en aan de telefoon heeft en hoe wakker die allemaal zijn. Er wordt rustig om half acht even met minister Bos over de kredietcrisis gebeld en die geeft dan een volkomen helder en samenhangend antwoord. Misschien moet je daar wel minister voor zijn, maar er komen ook allemaal (min of meer) normale mensen aan bod en die hoor je evenmin ooit klagen dat ze op dit tijdstip echt niet al te diep op de zaken in willen gaan. Wat overigens wel hilarisch zou zijn. "Alberto Stegeman, in uw programma op SBS6 hebt u aangetoond dat de beveiliging van luchtmachten landmachtbases in Nederland belabberd is." "Hmja." "Wilt u daar nog iets over kwijt?" "Nou, dat dus." "U brak in op een militaire kazerne, sleepte een volle tas aan materiaal mee, inclusief een imitatiebom, en reed uiteindelijk doodleuk het terrein af in een legertruck." "Hm? Wacht, ik dommelde even weg." "De politiek is in alle staten. Femke Halsema eist een parlementair onderzoek. Bent u het daarmee eens?" "Zeg, luister eens, het is maandagochtend. Kunnen we hier op een later tijdstip nog eens op terugkomen?" Zelf vrees ik dat ik op dat tijdstip in zo'n programma geen bijster intelligente indruk zou maken, maar aan de andere kant kun je na gedane zaken natuurlijk wel weer meteen in bed gaan liggen. Vroeg pieken, noemen ze dat in de sportwereld. Bij mij werkt dat niet. Ik piek pas 's middags.

Daphne Lentjes is archeoloog en werkt aan haar promotieonderzoek. Lees ook Lentjes Online op www.advalvas.vu.nl.